

Vragen aan de leiding van het Dekolonisatieonderzoek, prof. dr. G. Oostindie, prof. dr. B. Schoenmaker, Prof. dr. F. van Vree.

Aan het eind van de persconferentie d.d. 17 februari 2022 nodigde dr. M. Wolf, programmaleider, namens u, iedereen uit vragen te stellen. De onafhankelijke - multidisciplinair samengestelde – Onderzoeksgroep AURORE gaat in op uw verzoek en ziet uw inhoudelijke reactie met belangstelling tegemoet.

U treft onderstaand onze vragen m.b.t. *hoofdstuk een* van de Synthese.

1. In de inleiding stelt u dat een antikoloniale instelling leidend was voor uw onderzoek. Wat was voor u - vanuit de historische discipline geredeneerd – uw leidende probleemstelling?
2. Op p.11 van de synthese staat dat Indonesië tussen 1945 en 1949 zijn uitgeroepen onafhankelijkheid verdedigde en Nederland zijn laatste grote koloniale oorlog voerde. Hoe kan een niet bestaande staat zijn onafhankelijkheid uitroepen en op grond daarvan verkrijgen?
3. Enkele regels verderop staat dat Soekarno en Hatta de Republiek proclameerden. Hoe verenigt u nu dat een niet bestaande staat de eigen onafhankelijkheid uitroept, terwijl u enkele regels verderop schrijft dat twee personen de onafhankelijkheid van de Republiek Indonesië proclameerden?
4. Hoe kan het dat een land een oorlog voert terwijl er van dat land geen troepen aanwezig zijn in het gebied waar die oorlog zou zijn gevoerd? Zoals u weet kwamen Nederlandse troepen pas tegen eind maart 1946 mondjesmaat aan in Nederlands-Indië.
5. Een oorlog is naar maatstaven van het oorlogsrecht in die tijd een militaire confrontatie van het ene staat tegen de andere. Hoe kan dan sprake zijn van een oorlog als de andere staat niet bestaat?
6. Op p.11 van de synthese staat dat de bezetting van Japan de facto een einde maakte aan Nederlands-Indië.
Bedoelt u aan te geven dat dit niet de jure het geval was?
Wat bedoelt u met de facto?
Is analoog aan die redenring niet dat de bezetting van Nazi Duitsland de facto een einde maakte aan Nederland?
Wat bedoelt u met een de facto einde van een land? Dat land bestaat toch? Het is toch alleen bezet door een vreemde mogendheid?
7. U schrijft dat Nederland de onafhankelijkheidsverklaring van Soekarno en Hatta weigerde te aanvaarden. U lijkt te bedoelen dat Nederland niet aanvaardde dat als gevolg daarvan sprake zou zijn van de onafhankelijke staat de Republiek Indonesië.
Waarom schrijft u alleen dat Nederland de gevolgen daarvan niet aanvaardde? Dat was immers ongeveer wereldwijd het geval. Waarom schrijft u dat niet op? Wie aanvaardde die onafhankelijkheid wel? Zelfs Japan weigerde die categorisch.
8. Tijdens de Potsdamconferentie van juli/augustus 1945 namen de Geallieerden besluiten over de gezag grenzen van Nederlands-Indië. Zoals u weet nam ook Stalin deel aan die besluitvorming. Volgens die besluitvorming zou het gezag over Nederlands-Indië na de capitulatie van Japan weer toevallen aan Nederland, na een tussenperiode dat eerst de geallieerden zelf het gezag zouden gaan uitoefenen. De proclamatie van 17 augustus 1945 is dus een opstand tegen die besluitvorming en dus onrechtmatig volgens de destijds

heersende internationale rechtsorde. Die opstand ontwikkelde zich vrij spoedig richting rebellie, gewapend verzet, terreur etc.

Waarom hebt u dat niet aan de orde gesteld in de synthese?

9. Waarom schrijft u op p.11 het woord rekolonisatie tussen haakjes?
10. U doelt daarmee op herstel van koloniaal gezag. (Pp.11/12) Dat gezag was toch al bevestigd door de Postdambesluiten?
11. U schrijft dat het dekolonisatieproces 'in Nederlands perspectief' pas op 27 december 1949 werd bezegeld. Zoals u weet stonden de handtekeningen van de vertegenwoordigers van de deelstaten van de Verenigde Staten van Indonesië onder de stukken. Is dan ook niet volgens hun perspectief dat het einde van het dekolonisatieproces? Was dat ook niet het perspectief van de gehele wereldorde? Waarom richt u zich hier alleen op Nederland?
12. U schrijft over 'bittere oorlogvoering' en suggereert dat de 100.000 slachtoffers aan 'Indonesische' kant - spreekt over een zeer ongelijke tol – het gevolg is van het Nederlands geweld. U roept het beeld op dat Nederland op weg ging om veel 'Indonesische' slachtoffers te maken. Waarom laat u de Bersiap periode onvermeld waarbij aan Indonesische kant alleen al zo'n 100.000 doden vielen door onderlinge gevechten en aanvallen op de Britse expeditie acht? Waarom hebt u hier niet het optreden van de Javaanse en Sumatraanse strijdgroepen betrokken die door hun optreden ('tactiek') een belangrijke bijdrage leverden? Waarom laat u hier na de context te beschrijven waarin Nederland was gedwongen geweld te gebruiken?
13. U suggereert dat de het optreden van Nederland niet gerechtvaardigd zou zijn. (p.12) Op p.108 schrijft u dat de legitimiteit van het Nederlandse optreden in feite slechts vanuit een koloniale optiek te rechtvaardigen was.
Wat bedoelt u met 'een koloniale optiek'?
Wat was destijds het geldende recht?
Hoe rijmt u uw opvatting met de door Nederland, op basis van het geldende recht, berechten van Japanse en andere oorlogsmisdadigers tot vlak voor de overdracht van de soevereiniteit op 27 december 1949?
14. U lijkt het onderscheid rechtmatige en niet rechtmatige gewelddoening te maken.
Waarop baseert u uw standpunt dat het geweld van 'Indonesische' kant gerechtvaardigd zou zijn en dat van Nederlandse kant niet gerechtvaardigd?
15. U schrijft dat het de opvattingen van ex-minister Bot impliciet zouden inhouden dat het Nederlandse besluit tot grootschalige inzet van militaire middelen niet legitiem zou zijn geweest.
Wat bedoelt u met 'impliciet'? Zo'n ferme uitspraak, als die al is gedaan, kan toch niet als een impliciete opvatting worden neergezet?
Is het u ontgaan dat Bot op geen enkele wijze zich heeft uitgesproken over die legitimiteitsvraag?
Stel dat een bewindsman zo'n uitspraak zou hebben gedaan. Is dan uw opvatting dat de historische werkelijkheid daardoor wordt bepaald? Die werkelijkheid wordt toch bepaald door de feiten, context en duiding van hetgeen destijds aan de hand was?
16. U hanteert de begrippen 'expliciet', 'minder expliciet' en 'impliciet'. Nu historiografie gaat over feiten, betrouwbare bronnen en duiding is het relevant te weten wat u hier precies bedoelt. Kunt u dat aangeven?

17. U schrijft op p.15 dat de Excessennota 1969 in grote haast is geschreven. Het is u bekend dat een team onderzoekers o.l.v. de historicus Cees Fasseur vier maanden onderzoek heeft gedaan, vele meters archieven heeft beoordeeld en alle bestaande archieven ook konden worden geraadpleegd. Het resultaat is volgens prof. dr. J. Bank destijds redelijk positief ontvangen. Het besluit van de toenmalige regering om alle officiële documenten samen te brengen in een voor eenieder toegankelijke reeks boekwerken werd internationaal zelfs geprezen.
- Waarom suggereert u met de formulering 'in grote haast geschreven', dat hier sprake was van broddelwerk, terwijl dat aantoonbaar niet het geval was?
18. Wilt u concreet aangeven op welke nieuwe onthullingen u doelt op p.13? Kunt u ook aangeven wat u bedoelt met 'enige regelmaat'?
19. Wat is de omschrijving van het begrip 'collectieve gewelddaden'?
20. U beweert dat de regering in 1971 doelbewust aanstuurde op het verjaren van oorlogsmisdaden gepleegd door de eigen krijgsmacht in Indonesië en suggereert dat dit niet gerechtvaardigd zou zijn, ja zelf een juridische doofpot zou zijn. Uw verwijzing naar Swirc geeft aanleiding voor dat standpunt.
- Wat is er onjuist om het in de amnestie ordonnanties (1949) met Soekarno c.s. afgesproken beleid uit te voeren?
- Waarom wordt een regulier verlopen proces van wetgeving door u opgevat als een juridische doofpot?
- Wat is er juridisch onjuist om onder de Verjaringswet 1971, die gaat over oorlogsmisdaden, niet gevallen te brengen die geen oorlogsmisdaden zijn maar militaire misdrijven?
21. Waarop baseert u uw opvatting dat het Nederlandse debat na 1969 een 'vluchtig karakter' had?
- Wat bedoelt u met zo'n karakter?
- Hoe brengt u met die opvatting in overeenstemming dat er een reeks van boeken en publicaties is verschenen sedert 1969?
22. U hebt het over 'publieke stilte' (p.14)
- Wat bedoelt u daarmee?
23. U schrijft dat onder leiding van kapitein Raymond Westerling eind 1946 – begin 1947 in Zuid-Sulawesi een bloedbad zou zijn aangericht. Dat de claims van KUKB daarom draaiden. (p.14)
- In de procedures waar u naar verwijst ging het niet over het optreden van Westerling. Uit de overwegingen van de rechtbank blijkt dat die alleen onrechtmatigheid van de Nederlandse staat aanneemt als het gevallen betreft die 1) destijds al onrechtmatig werden geacht, 2) zonder noodzaak plaats vonden en 3) zonder enige vorm van proces. Het optreden van Westerling voldoet aan geen van deze criteria en was niet aan de orde in deze rechtszaken.
- Waarom suggereert u hier het tegendeel?
- U beschuldigt zonder te rechtvaardigen grond Westerling van het verantwoordelijk zijn voor een bloedbad op Zuid-Celebes. Gezien de u ook bekende feiten en omstandigheden is hier sprake van smaad en laster.
- Bent u bereid deze smaad en laster te corrigeren? Wat is uw reden om dit optreden op zo'n incorrecte wijze te beschrijven?
24. Op welke nieuwe onthullingen doelt u op p.14?
25. Wat bedoelt u met maatschappelijk draagvlak (p.14)?
26. Hoe hebt u gemeten en vastgesteld dat dit groeiende was?

27. Kunt u concreet aangeven, in kwantitatieve termen, hoe die groei eruitzag?
28. Welke bronnen hebt u voor de stelling dat steeds vaker het woord 'oorlog' werd gebruikt? (p.15)
29. Wilt u hiermee aangeven dat de duiding van een voorval uit de geschiedenis wordt bepaald door hedendaagse opvattingen of in uw opvatting als zodanig bepaald zouden moeten worden?
30. Geeft u hieraan dat een in de wetenschappelijke historiografie sprake is van een principe dat het aantal keren dat iets wordt beweerd van beslissende betekenis is voor de vaststelling van feiten en context?
31. Waarom hebt u op p.15 achterwege gelaten dat NIOD, KITLV en NIMH al jarenlang bezig waren om extra financiële middelen los te weken bij de overheid voor een onderzoek dat zij wensten uit te voeren naar het beweerde excessieve geweld van Nederlands militairen in Nederlands-Indië?
32. Wat was de financiële situatie van de drie instituten dat dit onderzoek als levensreddend werd ervaren?
33. Waarom hebt u hier niet vermeld dat daartoe een reeks van publicaties is bevorderd om dat mogelijk te maken?
34. Waarom hebt u hier niet vermeld dat daartoe doelbewust het onderzoek van Limpach en zijn daarna, met steun van het NIMH, uitgebrachte boek als troef is ingezet?
35. Waarom roept u hier echter het beeld op dat NIOD, KITLV en NIMH, maatschappelijke ontwikkelingen waarnamen, terwijl zij die zelf veroorzaakten?
36. U suggereert dat in de onderzoeksopzet van 2017 veel van het voorstel van 2012 zou zijn teruggekomen.
 Waarom gaat u eraan voorbij dat in de brief van 7 februari 2017 staat dat NIOD, KITLV en NIMH zich geheel kunnen vinden in de wensen van kabinet en Tweede Kamer m.b.t. een onderzoek naar de dekolonisatie van Nederlands-Indië 1945 – 1950?
 Waarom gaat u eraan voorbij dat die wensen iets geheel anders inhouden dan uw onderzoeksopzet van 2012?
 Waarom stelt u dat die wensen inhoudelijk niet wezenlijk anders zijn dan het voorstel uit 2012, terwijl het tegendeel het geval is?
37. U stelt dat de subsidieovereenkomst tussen NIOD, KITLV en NIMH en de overheid slechts medefinanciering zou betreffen en uitdrukkelijk geen opdracht betreft. (p.15)
 Waarom gaat u eraan voorbij dat uit uw brief van 7 februari 2017 blijkt dat u instemt met de onderzoek wensen van de overheid, hetgeen ook blijkt uit de uitgewerkte onderzoeksopzet?
 Waarom gaat u eraan voorbij dat de overheid in de brief van 23 februari 2017 heeft bevestigd dat uw subsidieaanvraag voldoet aan het in de brief van 2 december 2016 gestelde kader?
 Waarom gaat u eraan voorbij dat er aldus sprake is van wilsovereenstemming tussen NIOD, KITLV en NIMH en de overheid, dat het onderzoek wordt uitgevoerd volgens het kader in de brief van 2 december 2016?
 Waarom gaat u eraan voorbij dat u op deze wijze de voorwaarden van de regering hebt aanvaard?
 Wat was de totale omvang van de derde geldstroom rondom de kern van het onderzoek?
 Waarom gaat u eraan voorbij dat aldus is vastgesteld wat u moet gaan onderzoeken?

38. U stelt dat u conform de uitgangspunten voor onafhankelijk onderzoek van de KNAW dit onderzoek moet uitvoeren. Dat de subsidiegever geen inhoudelijke bemoeienis heeft met, dan wel verantwoordelijkheid draagt voor de uitvoering en de uitkomsten van het onderzoek.
- Is het niet juist dat geheel conform uw eigen opvatting de uitvoering van het onderzoek geheel onverlet laat **wat** moet worden onderzocht zoals in de subsidieovereenkomst staat?
Uw opmerking betreft toch alleen **hoe** dat **wat** moet worden onderzocht?
39. U hebt het vervolgens over de opdrachtnemer die slechts gehouden zou zijn aan procesmatige en financiële verantwoording aan de subsidiegever. (p.17)
- U stelt hier zelf, o.i. terecht, dat sprake is van een opdracht van de overheid. Op p.16 stelde u nog het tegendeel.
- Geeft u hier geen onjuiste uitleg aan de kernonderdelen van de subsidieovereenkomst? Dat NIOD, KITLV en NIMH zich financieel moeten verantwoorden ligt daarin zeker besloten. Dat zij de gelden hebben besteed aan het overeengekomen onderzoek, niet aan andere activiteiten waarmee de instituten ook bezig zijn, evenzeer.
- Is niet daarnaast een wezenlijk onderdeel van die subsidieovereenkomst dat u duidelijk aangeeft dat u ook het **wat** moet worden onderzocht, hebt uitgevoerd?
Gaat u daaraan niet geheel voorbij in uw uitleg?
Dat **wat** moet worden onderzocht is notabene het onderwerp van de subsidieovereenkomst, de causa in juridische termen, over het respecteren ervan in de allereerste plaats verantwoording behoort te worden afgelegd.
40. Waarom bent u van het overeengekomen **wat** fundamenteel afgeweken, nu het onderzoek zich heeft gefocust op de vraag of het extreem geweld van de Nederlandse krijgsmacht een structureel karakter had?
41. Is de zin 'Deze vraagstelling borduurde voort op eerder onderzoek.' (p.17) een rechtvaardiging voor die afwijking?
42. In hoeverre is dat voortborduren relevant voor het niet voldoen aan hetgeen in de subsidieovereenkomst is overeengekomen?
43. Hoe vaak hebt u overleg gehad met de Wetenschappelijke Adviescommissie?
44. Wilt u het 'waardevolle commentaar op twee conceptversies' van het slotwerk aan ons toesturen?
45. Hebt u de tekst van het slotwerk aangepast op grond van dit waardevolle commentaar?
46. Zo ja, op welke punten?
47. U stelt dat NIOD, KITLV en NIMH werken volgens de regels voor wetenschappelijke integriteit zoals de KNAW die heeft geformuleerd. Dat betreft de Nederlandse gedragscode voor wetenschappelijke integriteit.
- Waarom bent u afgeweken van het principe 'Onafhankelijkheid' dat aangeeft dat een buiten-wetenschappelijke overwegingen, bijvoorbeeld overwegingen van politieke aard, in strijd zijn met die code? U hebt immers in het onderzoek gekozen voor de antikoloniale opvatting. Waarom stelt u op p.24 dat naast bronnen en archieven ook het 'expliciteren van eigen vooronderstellingen en redeneringen' van belang zijn? M.a.w. hoe scheidt u feiten en meningen binnen het onderzoek?
48. Waarom hebt u stelselmatig alternatieve visies en tegenargumenten niet serieus genomen? Hetgeen in strijd is met het principe 'Eerlijkheid' van die code. Er staan tal van voorbeelden in het slotdocument. Wij noemen uw uitlating over wat u kennelijk opvat als de

meerderheidsvisie en de, wat u noemt, revisionistische minderheidsvisie. Dan stelt u: *‘Voor de beantwoording van de hoofdvraag van dit programma omtrent aard en gevolgen van het Nederlandse militaire optreden is deze kwestie minder relevant.’* (p.54) Hoe kan dat minder relevant zijn terwijl sprake is van een essentieel onderdeel van de historische context.

49. Uit de persconferentie blijkt dat NIOD, KITLV en NIMH geen rechtstreekse toegang hadden tot de Indonesische archieven. Op p.21 blijkt dat de Indonesische historici hun eigen pad hebben getrokken. Hoewel de vragen van deze historici niet primair gericht waren op het Nederlandse geweld, bleek dit toch waardevol voor uw onderzoek naar dat geweld. Wat is de verklaring voor uw standpunt dat het daarvoor desalniettemin waardevol was?
50. Was het zo dat de leiding van de TNI-krijgsmacht expliciet toegang tot hun archieven heeft ontzegd? Was de reden gelegen in het structureel excessieve geweld waarmee de revolutionaire bendes, troepen, gangsters etc. Keer op keer aanvallen deden op Nederlandse posities?
51. Wat bedoelt u concreet met ‘meer diversiteit aan perspectieven en prioriteiten’ en inhoudelijke verbreding. Welke toename aan diversiteit? Welke meerdere perspectieven? Welke andere prioriteiten?
52. U geeft aan dat het onderzoek door gebrek aan medewerking van Indonesische zijde niet is uitgevoerd zoals was voorzien. Welke repercussies heeft dit voor het onderzoek gehad? Hebt u dat gemeld aan de overheid? Zo ja, wanneer en was de reactie van de overheid. Zo nee, waarom niet?
53. U stelt de geweldsdynamiek aan Indonesische zijde niet goed in beeld te hebben gekregen. Hoe hebt u zonder inzicht in dit onderdeel van de context een afgewogen beeld beschreven van het geweld door Nederlandse militairen?
54. U geeft aan dat de onderzoekers niet volledig vrij waren van blinde vlekken en vooroordelen. (p.23)
Op welke blinde vlekken en vooroordelen doelt u hier?
55. U schrijft ‘elke generatie schrijft haar eigen geschiedenis’. (p.23) U geeft hiermee aan dat historici op grond van eigen interpretaties de geschiedenis beschrijven op basis van multiperspectiviteit en meerstemmigheid. Hoe brengt u een dergelijke benadering in overeenstemming met de gedragscode voor wetenschappelijke integriteit?
56. U stelt dat geschiedenis een discussie zonder eind zou zijn, maar dat dit niet betekent zoiets als ‘anything goes’. Wat betekent het dan wel?
57. Wat bedoelt u met ‘stiltes’ in het koloniaal bronnenmateriaal? (p.24)
58. Waarom hebt u het over koloniaal bronnenmateriaal? Onderscheidt u ook antikoloniaal bronnenmateriaal? Wat bedoelt u hier precies?
59. U stelt dat de kritiek op het onderzoek in de Wetenschappelijke Advies commissie en de Maatschappelijke Klankbordgroep is besproken. (p.24) Wij willen graag op de hoogte worden gesteld van de hoofdpunten van die besprekingen en de verslagen ervan ontvangen.
60. U stelt te hebben gesproken met ‘een divers gezelschap van critici van buiten.’
Wat was de samenstelling van dat diverse gezelschap?
61. Op welke punten leidde dat tot welke verdieping?
62. Welke verduidelijking of herformulering van de uitgangspunten is daardoor tot stand gekomen?
63. Is op grond van dat overleg de onderzoeksopzet van de Bersiap aangepast?

64. U stelt dat uit uitspraken van ex-minister Bot zou blijken dat die instemt met het Indonesische standpunt dat het Nederlandse militaire optreden onrechtmatig zou zijn geweest.
Wilt u een letterlijke verwijzing naar hetgeen Bot heeft opgemerkt geven, waaruit dit blijkt?
65. U stelt vast dat er sterk uiteenlopende standpunten bestaan over het Europese kolonialisme. U kiest er vervolgens voor om het kolonialisme van Nederland te kenschetsen als racistisch, paternalistisch, politieke repressie en geweldsuitoefening. Die eenzijdige schets is vervolgens het uitgangspunt van het onderzoek. Hoewel u vaststelt dat het kolonialisme geen onderwerp van het onderzoek is, laat u dat wel een belangrijke rol spelen in uw interpretatie van het Indonesische nationalisme en de Nederlandse poging na 1945 weer gezag uit te oefenen in de hele archipel. (p.26)
Geeft dit niet duidelijk aan dat aan het onderzoek een buitenwetenschappelijke overweging ten grondslag ligt? Namelijk de overweging van het antikolonialisme.
Wat is voor u het verschil tussen kolonialisme en imperialisme en ziet u verschillen in de opvatting en uitvoering in de 16^e, 17^e, 18^e, 19^e en 20^e eeuw en verschillen tussen Nederland en andere (Europese) mogendheden?
Hoe kan het dat de overgrote meerderheid van de internationale historiografie positief schijft over het Nederlandse bestuur in Nederlands-Indië tot de Japanse aanval en zelfs Japanners lovend waren over het aangetroffen systeem en het bij dit onderzoek alleen maar kommer en kwel is?
66. Is deze aanpak dan niet in strijd met het principes 'Onafhankelijkheid' van de gedragscode wetenschappelijke integriteit?
67. Hoe verenigt u deze aanpak met een eerdere bewering dat u die code zou respecteren?
68. U beweert dat de nationalistische beweging in 1945 'massaal aanhang' had verworven. (p.27)
Wat slaat massaal op? Hoeveel procent van de inwoners?
Als zelfs de onafhankelijkheidsverklaring weken na dato nog niet overal in de archipel bekend was, op welke wijze kunt u dan de steun voor Soekarno meten? Internationale bronnen spreken van maximaal 5% in de maanden na de start van de revolutie. Graag uw commentaar.
69. Gezien de grote omvang van de bevolking op Java destijds is een aanhang van drie miljoen ook al massaal. Maar een nog grotere massa behoort dan niet tot die aanhang.
Waarom besteedt u daar geen aandacht aan, terwijl ook Indonesische bronnen dat bevestigen?
Hoe komt het dat veel Indonesische bronnen beschrijven dat de gemiddelde inwoner van de archipel terig wilde naar de 'djaman normal', de normale tijd zoals onder de Nederlanders?
70. U hebt de titel van het onderzoek aangepast op verzoek van Indonesische kant en daarmee het Indonesische perspectief gehonoreerd. (p.27)
Waarom hebt u dat gedaan?
71. Hebt u deze wijziging van de onderzoeksopzet voorgelegd aan de overheid?
72. Zo neen, waarom niet?
73. Zo ja, wat was de reactie van de overheid?
74. Waarop baseert u dat het Nederlands politieke standpunt m.b.t. de onafhankelijkheidsdatum is opgeschoven in de richting van het officiële Indonesische narratief?
75. In hoeverre is dat relevant voor de integere geschiedschrijving ervan?

76. U hebt het over de Nederlandse de-facto-erkenning van 17 augustus 1945 als onafhankelijkheidsdatum.
Welke feiten en bronnen hebt u voor dat standpunt?
77. Neemt u afstand van de destijds geldende internationale rechtsorde omdat die volgens u grotendeels werd gedomineerd door wat u veelal koloniale landen noemt? (p.28)
78. U beweert dat in de recente Nederlandse historiografie de jaren 1945 – 1949 inmiddels zijn vervangen door de term ‘oorlog’, daarmee suggererend dat alle historici dat doen.
Waarom gaat u aldus voorbij aan vele (ook internationale) historici die een andere opvatting hebben?
79. Is volgens u van beslissende betekenis voor een integere geschiedschrijving wat de meerderheidsopvatting van historici is?
80. Behoren niet feiten, betrouwbare bronnen, historische context en duiding beslissend te zijn?
81. U beweert dat uit de brief van de overheid d.d. 2 december 2016 zou blijken van een herbezinning op de dekolonisatieperiode volgens de door u geschetste lijnen.
Hoe maakt u dat aannemelijk nu uit die brief daarvan niet blijkt, de overheid vraagt om een breed, onafhankelijk onderzoek om zich op basis daarvan te bezinnen?
82. Is er niet sprake van het omgekeerde van hetgeen u beweert?
83. Waarop is uw bewering gebaseerd dat het huidige debat zich concentreert op het Nederlandse geweld als structureel en/of systematisch was, of in plaats daarvan incidenteel, was?
84. Waarom gaat u op deze wijze voorbij aan allerlei andere vraagstukken die centraal staan in die dekolonisatieperiode, zoals de Bersiap, het geweld van Indonesische kant, de opstelling van Soekarno & Hatta die de positie van Nederland wilden overnemen om zodoende de archipel vanuit Java te beheersen, de rol van Japan tijdens en na de proclamatie, de humanitaire inzet van de Nederlandse militaire, de onjuiste beeldvorming van beweerde excessen, zoals Westerling op Zuid-Celebes, de verzonden Pesing-affaire e.a.?
85. U beweert dat de Nederlandse regering instemmend zou hebben verwezen naar het Boek van Limpach uit 2016.
Waarom doet u dat nu uit de brief van 2 december 2016 duidelijk blijkt dat dit boek voor het kabinet slechts een aanleiding was en in werkelijkheid verder onderzoek gewenst vond?
86. Waarom hebt u de centrale begrippen in het onderzoek niet zo optimaal mogelijk omschreven?
87. Hoe kan nu intentie een wetenschappelijke waarde vertegenwoordigen in dit onderzoek? (p.30)
88. U beweert dat tijdens de dekolonisatieperiode het toepasselijke recht sterk in beweging was. (p.30) Op welke bewegingen doelt u concreet?
89. Welke krachtige argumenten (p.30) zijn er dat nog niet geldende rechtsregels destijds toch van toepassing waren?
90. Op welke rechtsregels doelt u hier concreet?
91. Van welk normatief en juridisch kader bent u uitgegaan bij de beoordeling van of al dan niet sprake was van wat u noemt ‘extreem geweld’?
92. U gebruikt het rechtsgevoel van individuele militairen als maatstaf. (p.30) Hoe hebt u vastgesteld of dat gevoel overeenstemt met het geldende recht?
93. Hoe hebt u vastgesteld dat dergelijke reflecties van individuele militairen als betrouwbare bron kunnen gelden?

94. U beweert dat er sprake was van bronnen die doortrokken waren van specifiek koloniaal perspectief. (p.31) Wat bedoelt u met een dergelijk perspectief? Wat is dan een niet specifiek koloniaal perspectief volgens u?
95. Waarom hanteert u de term koloniaal in dit verband?
96. Gebruikt u ook antikoloniaal perspectief?
97. Zit in dat door u gebruikte onderscheid een normerend element, d.w.z. dat koloniaal verwerpelijk is en antikoloniaal de norm behoort te zijn?
98. Waarom gebruikt u niet uitsluitend het wetenschappelijk perspectief?
99. Waarom hebt u niet gekozen voor de destijds geldende aanduidingen van gebieden, plaatsnamen?
100. Wat bedoelt u met de opmerking dat intra-Indonesisch geweld inherent onderdeel is van het proces van staatsvorming?
101. Geeft u daarmee aan dat dit geweld, van welke aard het ook is, gelegitimeerd wordt door dat proces?
102. Aan welke normen toetst u dat geweld?
103. U stelt het Indonesische geweld in het onderzoek niet centraal te hebben gesteld. (p.31) Hoe kan er sprake zijn van een evenwichtig onderzoek als de oorzaak van het Nederlandse geweld niet gelijktijdig wordt onderzocht?
104. In welke bronnen wordt het Indonesische geweld veelvuldig als aanleiding dan wel als excuus wordt gebruikt voor het Nederlandse geweld? U beweert dat op p.32.
105. U stelt dat het doel van het onderzoek niet is het vellen van politieke, morele of juridische oordelen. (p.33) Waarom geeft het onderzoek dan zoveel politieke en morele oordelen?
106. Waarom ontbreken juridische, met het destijds geldende recht overeenstemmende, oordelen in belangrijke mate?
107. U beweert dat het beleid van de politieke en militaire leiding zelden gericht was op 'waarheidsvinding'. (p.33) Waarom plaatst u het woord waarheidsvinding hier tussen aanhalingstekens?
108. Waarom gebruikt u hier de term 'zelden', nu dat een weinig specifieke aanduiding is en uw zwaarwegende conclusie een zo precies mogelijke beschrijving vereist? Ook het principes 'Zorgvuldigheid' van de wetenschappelijke gedragscode, die u zegt toe te passen, schrijft het betrachten van optimale precisie voor.
109. Wat praktisch volledig ontbreekt in uw inleiding is de vernietigende werking van de Japanse propaganda gericht op de vroege jeugd die tot uiting zou komen tijdens de diverse Bersiap perioden. Waarom ontbreekt de propaganda invloed van Nazi Duitsland met als liaisonofficier de latere admiraal Maeda die in 1940 na de Duitse inval in Nederland in Den Haag domicilie hield?
110. Op p.12 heeft u het over 5.300 doden aan Nederlandse zijde waarvan de helft door ziekte (is dat volgens u minder erg?) en over afgerond 100.000 doden aan revolutionaire kant, terwijl onderzoek uitwijst dat tijdens de eerste Bersiap, toen er nagenoeg geen Nederlandse troepen aanwezig waren, al 100.000 doden vielen door onderlinge gevechten en frontale aanvallen op de Britten zoals bij Soerabaja. Wat waren uw demografische bronnen?
111. In noot 13 (p.17) spreekt u over ontbrekende kennis om lopende missies op microniveau op geweldstoepassing te kunnen beoordelen. Is het uw wens een nieuwe

Defensie doctrine in deze op te zetten? Is dit een opzet voor nieuw onderzoek naar recente missies?

112. Waarom hanteert u op p.26 politieke standpunten als kernpunten voor een lopend onderzoek?

De vragen m.b.t. *hoofdstuk twee* treft u hieronder aan.

1. Uw onderzoek spreekt van tal van reacties op ruim 300 koloniale overheersing. Op pag. 36 stelt u dat die overheersing feitelijk pas in 1910 werd gerealiseerd? Hoe rijmt u die tegenstelling?
2. P. 37 stelt dat onderlinge oorlogen in Europa voornamelijk handelden over wie welk deel van de wereld mocht bemachtigen. Hoe verhoudt deze opmerking zich tot het proces van vorming van Europese natiestaten?
3. P. 37: China en de Sovjet-Unie spreken zich uit tegen het westerse imperialisme. Bij welke gelegenheid en hoe verhoudt zich e.e.a. tot het feit dat beide staten door middel van imperialisme op eigen continenten tot stand kwamen?
4. Koloniale mogendheden richten zich op de verbreiding van de eigen cultuur zoals taal en religie. Hoe verklaart u dat er in Nederlands-Indië honderden talen werden gesproken, waaronder het Nederlands, en dat de overgrote meerderheid moslim was en bleef?
5. In 1930 was 97% analfabeet? Op welke bron baseert u die uitspraak?
6. P. 41: witte westerlingen? U bedoelt blanke westerlingen?
7. P. 42: Werd de Volksraad in de 20^e eeuw niet steeds meer gevuld met inheems mensen (tor een meerderheid) en hadden zij geen wezenlijke invloed op het beleid?
8. P. 43: Is de schets van 'de Japanse tijd' niet een ondergeschoven tekst. De invloed deed zich al gelden vanaf begin 20^e eeuw. Te denken valt aan de studie "Tien jaar Japans gewroet" die de spionageactiviteiten beschrijft voorafgaande aan de aanval in 1942. Wat hier ontbreekt is de samenwerking tussen Japan en nazi-Duitsland op het terrein van opvoeding van de jeugd naar Hitler Jugend model en de opbouw van de verdediging tot op kampongniveau door deze kongsi onder de naam "Wehrkreise" dat u verder in uw studie toeschrijft aan de T.N.I. terwijl het een Duits-Japans model is. Graag uw toelichting.
9. De mate van overgang zowel van Japanse wapens als deserteurs wordt in uw studie geminimaliseerd. Zie de rapportage van generaal Montague Stopford. Waarom minimaliseert u deze invloed? Wat was de rol van Duitse officieren als strategisch adviseur van de republieken bij de aanval op Soerabaja? Waarom staat dat niet in uw studie?
10. P. 45. Wat was volgens uw onderzoek de feitelijke steun van de bevolking van alle eilanden voor Soekarno? Graag uw onderbouwing.
11. De *proclamas* was qua timing, opzet, organisatie, ondersteuning geheel een Japanse beweging om – als Azië voor de Japanners niet meer haalbaar was – in ieder geval te mikken op Azië voor de Aziaten. Waarom minimaliseert u deze grote Japanse invloed? In welke mate werd admiraal Maeda lang na de onafhankelijkheid bedacht met lucratieve contracten in de olie-industrie?

12. P. 47: 'ontvoering Soekarno': waarom gebruikt u niet de bronnen, waaronder Soekarno zelf, die aangeven dat het kinderen van vrienden waren die hij desgewenst over de knie had kunnen leggen. Waarom handhaaft u dit hardnekkige maar incorrecte beeld?
13. P. 48 e.v.: de beschrijving van de chaotische periode na 17 augustus 1945 wordt uit zijn verband gehaald. Waarom wordt de beschrijving van de federalistische ontwikkelingen zoals de negara Pasudan verkeerd geschetst? Wat was later de invloed van de *Laskars* om te komen tot een eigen staat Pasudan?
14. De beschrijving verschuiving werkveld SWPA naar SEAC is niet correct. Die ontwikkeling startte al jaren daarvoor op Brits verzoek. Waarom betreft u de Britse diplomatieke bronnen hier niet bij?
15. P. 51: gebrek aan Britse troepen is niet correct weergegeven. Door de Japanse overgave op 15 augustus 1945 kwam Operatie Zipper in de lucht te hangen ten faveure van Operatie Jurist en Operatie Tiderace. Malakka en Singapore hoefden niet meer te worden veroverd. Waarom beschrijft u niet de eigenlijke reden van de (non)inzet van Britse troepen?
16. Er was vanaf 17 augustus 1945 voortdurend (sektarisch) geweld; al op 18 augustus bijv. werden de Japanse politieposten in Serang overvallen met veel slachtoffers. Was dat niet de werkelijke reden voor het ontwapenen van PETA en Heiho? Waarom gebruikt u de beschikbare bronnen en literatuur niet?
17. De werkzaamheden, invloed en draagkracht van generaal Christison is niet correct. Waarom gebruikt u de Britse bronnen niet over zijn handelen dat volkomen averechts werkte?
18. P. 51: De republiek kon op 17 augustus 1945 op brede steun rekenen onder de bevolking. Wat is uw bron? Indonesische wetenschappers spreken over het feit dat de bevolking in grote merendeel terug wilde naar een rustige tijd onder de Nederlanders. Waarom gebruikt u die bronnen niet?
19. P. 51: escaleren van het geweld kwam niet door de komst van de Nederlanders want die kwamen pas vooral vanaf eind maart 1946. De veldslagen om Semarang en Soerabaja zijn van maanden ervoor. Waarom trekt u zaken uit het verband?
20. P. 52: Aantal Japanse doden geschat op 1000 over de hele periode. Generaal Nishimura getuigde op 15 april 1947 in Singapore (zie Singapore Trials) en sprak alleen al bij de aanval op Serang van 18 augustus 1945 van 1100 Japanse slachtoffers waarvan 700 gedood. Graag toelichting op uw aantallen? Telt u ook de Japanse gevangenen mee die door revolutionairen als oefenmateriaal werden gebruikt voor de bamboesperen?
21. De cultuurbeschrijving KNIL en Krijgsmacht is niet correct. Waarom gebruikt u de verschillende voorschriften VPTL etc. niet naast de toenmalige 'rules of engagement'?
22. P. 58. Waarom beschrijft u niet dat er in de tijd en op de archipel meerdere Bersiap's hebben gewoed en richt u zich louter op de eerste Bersiap?
23. P. 59. Waarom beschrijft u niet dat de Darul islam al vanaf 1942 actief was? En -keer op keer – mikte op een eigen negara?
24. De verhouding tussen Britse en Nederlandse Krijgsmacht doet geen recht aan de werkelijkheid. Waarom beschrijft u niet de afspraken tussen Britten en Nederlanders dat de Nederlanders de Britten zouden bijstaan buiten de 'key areas'? Waarom beschrijft u niet dat de Nederlanders 'naar binnen kwamen' omdat de Britten het geweld en de anarchie niet onder controle kregen?

U treft onderstaand onze vragen m.b.t. *hoofdstuk drie* van de Synthese aan.

1. Op p.29 schrijft u voorkeur te hebben voor de term ‘onafhankelijkheidsoorlog’. Waarom is de titel van dit hoofdstuk dan ‘De oorlog in Indonesië 1945 -1949’?
2. Zoals u weet werden pas rond maart 1946 een beperkt aantal Nederlandse militairen in Nederlands-Indië toegelaten door SEAC. Waarom hanteert u het jaar 1945?
3. Zoals u weet was pas op 27 december 1949 - feitelijk en juridisch - sprake van de onafhankelijke staat de Verenigde Staten van Indonesië. Waarom gebruikt u in de titel dan ‘Indonesië’?
4. Nog in de tweede publieksbijeenkomst verklaarde en herhaalde Van Vree dat er sprake was van een wetenschappelijk onderzoek. Zo’n onderzoek vereist optimale precisie van de gehanteerde termen. (Principe ‘Eerlijkheid’). Bent u van mening dat deze titel aan dat principe voldoet? Wilt u een bevestigend antwoord toelichten?
5. Waarop doelt u concreet met ‘een handvol wetenschappelijke boeken over “ontsporingen “van geweld’? Naar welke (wetenschappelijke) boeken c.q. artikelen refereert u?
6. U hebt uw beschrijving vooral gebaseerd op de NIMH-uitgave, *Krijgsgeweld en Kolonie*, 2021. Waarom hebt u in dit hoofdstuk niet met voetnoten verwezen naar de concrete passages van die uitgave? Op de door u gekozen manier maakt u het moeilijk na te gaan hoe uw beschrijving zich verhoudt tot die in die uitgave. Waar hebt u zich op andere bronnen gebaseerd? Kunt u alsnog de specifieke passages aangeven en specifiek waar u zich op andere, en welke, bronnen hebt gebaseerd?
7. Waarom hebt u die NIMH-uitgave tot uitgangspunt genomen terwijl u op de hoogte was van de kritische analyse ervan in het boek, *De Nederlandse krijgsmacht tijdens de dekolonisatie van Nederlands-Indië 1945 – 1950 – Hoe het NIMH deze geschiedenis manipuleert en vervalst*, 2021? Kunt u aangeven waar u uw standpunt heeft aangepast, waar en waarom niet?
8. U hebt in dit hoofdstuk verwezen naar een publicatie van Limpach in de *Militaire Spectator*, 2022 en de dissertatie van Christiaan Harinck van medio november 2021. Waarom hebt u niet verwezen naar, *De Nederlandse Krijgsmacht tijdens de dekolonisatie van Nederlands-Indië 1945 – 1950 – Hoe het NIMH deze geschiedenis manipuleert en vervalst*, 2021? Oostindie heeft de ontvangst van deze publicatie, die in september 2021 verscheen, aan de auteur bevestigd en was op de hoogte ervan. Waarom hebt u niet overeenkomstig het principes ‘Eerlijkheid’ blijk gegeven dat u alternatieve visies en tegenargumenten serieus neemt?
9. Waarom schrijft u dat de geallieerden bij hun opmars Nederlands-Indië links lieten liggen? Waarom beschrijft u niet de volgende aanvallen: 9 januari 1945: Landing van de 936 Amerikaanse Divisie op Biak en Morotai, met deelname van het Nederlandse 1^e Inf. I Bat. KNIL. Waarom schrijft u niet de landing op 1 mei 1945 van de 9^e Australische Divisie op Tarakan met deelname van het Nederlandse 2^e Inf. I Bat? Waarom beschrijft u niet de landing op 1 juli 1945 van de 76 Australische Divisie bij Balikpapan met deelname van 1^e I Bat bij de eerste landingsechelon? (Zie om. Voor artikelen van de *Militaire Spectator*/ online in te zien).
10. Waarom gebruikt u op p. 68 de tussenzin ‘in ieder geval op papier’? Behoort het niet tot de taak van een onderzoeker vast te stellen of dat wat op papier staat in overeenstemming is met de historische werkelijkheid?
11. Wat bedoelt u met ‘strak georganiseerd’?
12. Waarom gebruikt u op p.68 het woord ‘uiteraard’?
13. U hebt het over ‘de externe dreiging van herbezetting’. Kiest u hier niet voor, wat u meermalen noemt, het Indonesisch perspectief? Is het niet zo dat vanuit wetenschappelijk perspectief sprake was van het uitvoeren van de door de geallieerden tijdens de Potsdam (juli/augustus 1945) genomen besluiten over de gezag grenzen voor Nederlands-Indië? Waarom hebt u daar geen aandacht aan besteed?

14. Wat bedoelt u op p.68 met 'basaal getraind'? Waarom hebt u hier niet concreet aangegeven op welke wijze tijdens de Japanse overheersing intensief getraind en geïndoctrineerd is?
15. Waarom bent u niet specifiek dan de terminologie 'grote aantallen wapens' op p.69?
16. U schrijft op p.69 dat een beperkt aantal van 3.000 Japanse militairen zich aansloot bij de Indonesische strijd. Nederlandse propaganda zou dat cijfer hebben opgeblazen. In vraag 14 die wij stelden m.b.t. hoofdstuk twee, wezen wij reeds eerder op de minimalisering van Japanse wapens en militairen. Waarom kiest u voor deze minimalisering en het betichten van propaganda door Nederland? Welke betrouwbare bronnen hebt u gebruikt voor die mening over de propaganda door Nederland? Is dit niet een blijk van de door u gekozen voorkeur voor het, wat u noemt, Indonesische perspectief?
17. Wat is de concretisering van de formulering 'niet zonder slag of stoot'? (p.69)
18. U schrijft over 'al dan niet vrijwillig' overdragen van Japanse wapens en over 'buit gemaakt' modern wapentuig. (p.69) Waarom beschrijft u niet in duidelijke concrete termen hoe dat destijds is gegaan? Waarom beschrijft u niet het geweld dat daarbij is uitgeoefend door de zogenoemde radicale pemoeda's? Is deze summier aanduiding niet een blijk van uw keuze voor het Indonesische perspectief?
19. Wilt u concreet aangeven wat uw formulering 'grote hoeveelheden zware wapens als tanks en artillerie' inhoudt? U gebruikt het woord 'als', op welke zware wapens doelt u nog meer?
20. Uw analyse van de inkrimping roept vragen op. Communistische krachten wonnen sterk aan invloed binnen de TNI en keerden zich steeds meer tegen Soekarno c.s. Is dat niet een belangrijke reden van de 'zuivering' van de TNI? En culmineerde dit uiteindelijk niet in de communistische opstand tegen Soekarno? Die vervolgens ongekend wreed werd neergeslagen?
21. De Laskars (p.69) vochten voor een eigen autonome islamitische staat. Waarom plaatst u dit in een geheel ander perspectief?
22. De beschrijving van de hoeveelheid beschikbare wapens voor de republikeinen is o.i. buiten de context. Naast vooroorlogse KNIL-depots werd het grootste deel van de bewapening van het 16^e Japanse leger overgedragen of buitgemaakt. Waarom beschrijft u dat niet? Waarom beschrijft u niet de inzet van het voedselwapen door Soekarno c.s. om wapens te smokkelen vanuit Singapore? Waarom beschrijft u de eigen productie van wapens niet uitgebreider? (Zie G. Wagner e.a.)
23. Waarom is wat feitelijk smokkel is volgens uw formulering 'in Nederlandse ogen' smokkel? (p.70) Is dat omdat u ook hier het Indonesische perspectief kiest?
24. Wat bedoelt u in aantallen en typen met 'nieuwe wapens' op p.70?
25. Waarom bent u niet concreet over de opgezette eigen wapenindustrie en munitieproductie op p.70? Hoe zag die er precies uit? Waar kwamen de grondstoffen vandaag? En waar de deskundigheid? Wat heeft die industrie in de beschreven periode tot stand gebracht?
26. U hebt het over de evenmin optimale bewapening en uitrusting van de Nederlandse krijgsmacht (p.70) Wat bedoelt u met 'niet optimale'? Waarom hebt u die niet concreter beschreven in de tijdslijn 1946 – eind 1949?
27. Gedurende de hele periode waren de Nederlanders qua bewapening superieur, schrijft u. Dat is feitelijk onjuist. De gezonden L.I.B. 's waren geweer compagnieën terwijl de revolutionairen al in het vroege najaar van 1945 beschikten over vliegtuigen, cavalerie en artillerie en ze waren getraind om er mee om te gaan. (Getuige de slag om Soerabaja). Waarom is het Calmeijer rapport hier niet beschreven?
28. Waarom hebt u niet de geleidelijke opbouw van de Nederlandse krijgsmacht in die periode in concrete termen beschreven?
29. U schrijft dat Soedirman zou uitgroeien 'tot een symbool van Indonesische onverzettelijkheid.' (p.70) Dat was dan het geval vanuit het Indonesisch perspectief, hoewel er sprake was van regelmatige ingrijpende meningsverschillen tussen hem en de politieke leiding van de geproclameerde republiek. Vanuit Nederlands perspectief was Soedirman allesbehalve een dergelijk symbool, zoals uit veel bronnen blijkt. Waarom hebt u hier

- wederom gekozen voor het Indonesisch perspectief en niet het wetenschappelijk perspectief dat de feitelijke situatie of de historische waarheid over Soedirman zou hebben beschreven?
30. Waarom duidt u de onderlinge spanningen in het republikeinse kamp aan met 'twee "bloedgroepen"' (p.70) en beschrijft u niet duidelijker wat de situatie was?
 31. Uw formulering dat er sprake was van het overbruggen van spanningen (p.70) geeft niet inhoudelijk aan destijds aan de hand was. Waarom hebt u dat hier nagelaten?
 32. U schrijft op p.73 dat het doel van de militaire strategie en tactische doctrine zou zijn verdrijving van de Nederlandse krijgsmacht 'indien onderhandelingen onvoldoende opleverden.' Van wie was dat de doctrine? Is het niet zo dat het doel van die doctrine was die verdrijving, en diplomatie nu juist niet conditioneel stelde voor die verdrijving? Uit bronnen blijkt dat de militaire kant van de republiek in beginsel niets zag in diplomatie. Wij verwijzen u naar de boeken van dr. J.J.P. de Jong. Waarom hebt u hier de visie en de argumenten van De Jong hier niet serieus genomen en beschreven?
 33. U stelt dat de, wat u noemt open confrontaties, door de republikeinen steeds werden verloren, omdat de Britse en Nederlandse troepen 'veel beter ware toegerust.' (p.71) Waarom laat u hier achterwege dat dit verlies vooral werd veroorzaakt door het ontbreken van een effectieve tactiek aan republikeinse kant, door hun onorthodoxe werkwijze? Waarom behandelt u hier niet de opvatting van Nasution, die wijst op het ontbreken van militaire en politieke coördinatie en een gebrek aan discipline?
 34. Welke regelmatige conventionele acties bedoelt u op p.71, 11^e regel van onderen?
 35. Waarop baseert u dat er sprake was van 'de pretentie van Nederland, dat het alles onder controle had' (p.71)? Wilt u daarbij aangeven wat u bedoelt met 'alles'?
 36. Op p.72 schrijft u 'desnoods met dwangmiddelen'. Waarom beschrijft u hier niet dat terreur, intimidatie, marteling, moord, doodslag, beroving, de tactiek van de verschroeide aarde, standaardonderdelen waren van de guerrilla aanpak van de republikeinen?
 37. Waarom beschrijft u niet dat de oorsprong van de organisatie in Wehrkreise deels in Nazi-Duitsland en deels bij de Japanners ligt? (p.72)
 38. Waarom doet u de reactie van de Nederlandse militairen af in een zin dat die 'óók loyaliteit eisten'? Er zijn veel bronnen die de humanitaire aanpak van de Nederlandse militairen beschrijven. Waarom besteedt u daar geen aandacht aan?
 39. Waarom roept u hier het beeld op, door de formulering 'tussen twee vuren (p.72)', dat het optreden van de Nederlandse militairen vergelijkbaar was met dat van de milities en bendes aan republikeinse kant, terwijl dat niet het geval was?
 40. Waarop baseert u dat de TNI breed door de bevolking werd gesteund? Waarom hebt u hier geen onderscheid gemaakt in onderscheiden (hoofd)eilanden – bijvoorbeeld Java, Sumatra tegenover de andere (belangrijke) eilanden - en gebiedsdelen van die eilanden? Wat bedoelt u met 'breed gesteund'?
 41. Waarop baseert u dat de Nederlands krijgsmacht geen passend antwoord vond op dit type guerrilla? Waarom maakt u hier geen onderscheid tussen het wel geformuleerde antwoord en de concrete mogelijkheden om dat antwoord ten uitvoer te brengen?
 42. Onderaan p.72 roept u de suggestie op dat Nederland de geweldinzet opschroefde en dat daarop reacties kwamen van republikeinse zijde. Waarom gaat u eraan voorbij dat, reeds vanaf 18 augustus 1945, sprake is van de start van het geweld aan republikeinse zijde, waarop, eerst door de Britten en daarna door de Nederlanders wordt gereageerd? Waarom past u deze oorzaak en gevolg analyse niet toe?
 43. Wreekt zich hier niet dat u voorbijgaat aan de door de geallieerden genomen besluiten tijdens de Potsdam-conferentie (juli/augustus 1945)? De start van het geweld werd immers veroorzaakte door de opstand tegen die besluitvorming.
 44. Waarom schrijft u: 'toen de Republikeinse overwinning in zicht kwam' op p.73? Uit de historiografie blijkt dat geen van de partijen de militaire confrontatie wist te winnen, dat er sprake was van een patsituatie, dat er vervolgens een diplomatieke overeenstemming werd

bereikt over overdracht van de soevereiniteit van Nederland over Nederlands-Indië naar de Verenigde Staten van Indonesië.

45. Waarop doelt u concreet met 'de grote meerderheid van politieke stromingen en strijdende partijen'? (p.73) Wilt u concreet aangeven hoe het standpunt er uitzag van de onderscheiden partijen en strijdende partijen?
46. U hebt het hier alleen over 'Republikeinse zijde' (p.73) Dat is de kant van de geproclameerde republiek. Waarom hebt u niet de kant van de deelstaten e.d. beschreven?
47. De verschuiving van de rol van SEAC was al in gang gezet lang voor 15 augustus 1945 op verzoek van de Britten die eenheid van commando wilden. Waarom gebruikt en beschrijft u de Britse diplomatieke bronnen niet?
48. Waarom gebruikt u op p.75 de term 'ironisch' en hebt u als onderbouwing slechts uw eigen opvatting van een deel van het Nederlandse optreden vermeld?
49. Slachtoffer aantallen liggen aan beide zijden fors hoger van deze bij Soerabaja uitgelokte aanval door de revolutionairen. Waarom gebruikt u die bronnen niet? Waarom beschrijft u de strategische en tactische adviezen van zowel Japanse- als Duitse officieren aan de revolutionairen niet? De rol van geïnterneerde U-boot bemanningen is door u ook niet aan de orde gesteld.
50. U beweert op p.75 dat Nederland jarenlang aaneengesloten oorlog voerde, niet slechts een tweetal 'politieke acties', 'daarover bestaat in de historiografie nauwelijks discussie meer. Op welke bronnen hebt u dit standpunt gebaseerd? Wat bedoelt u met 'nauwelijks discussie'? Waarom vermeldt u niet de bronnen waaruit andere visies en tegenargumenten voor uw standpunt blijken? Waarom gebruikt u het woord 'aaneengesloten' terwijl dat in strijd is met de historische werkelijkheid? Waarom kiest u hier wederom voor het Indonesische perspectief, dat o.m. blijkt uit het gebruik van het woord 'oorlog'? Waarom laat u na de nadruk te leggen op de jaren aaneengesloten hit-and-run acties vanuit de republikeinen en de Britse en Nederlandse reacties daarop?
51. Waarom schrijft u dat de aanpak van de Nederlandse krijgsmacht alleen gericht was op het uitschakelen van de Republikeinse strijdkrachten (p.75)? Waarom hanteert u hier de termen 'Republikeinse strijdkrachten' terwijl u elders er blijk van geeft dat de historische werkelijkheid aanzienlijk complexer was?
52. Waarom gebruikt u bovenaan p. 76 de formulering 'vrijwel ononderbroken door' terwijl dat feitelijk niet zo is?
53. Wilt u nader toelichten hoe Nederlandse oorlogsbodems mobiele colonnes ondersteunden? Op welk type oorlogsbodems doelt u en waar kwamen die vandaan? Hadden die alle zo'n verrijkend en nauwkeurig geschut?
54. Op pp.76 t/m 80 kiest u er voor het Nederlandse optreden in een negatief daglicht te stellen. Dat gebeurt door een eenzijdige invalshoek, stelselmatige overdrijving en het gebruik van pejoratieven en een duidelijk gemanifesteerde ideologische opvatting van het antiekolonialisme. Wij illustreren dat als volgt:
'vermeende bestandschendingen'; 'militaire haviken'; 'weer zonder uitgewerkte militaire én bestuurlijke plannen'; 'vurig gewenste "doorstoot"; 'zo leek het'; 'verkeek zich – wederom – ernstig op de problemen'; 'het verkrijgen of afdwingen'; '(bescheiden) beloningen'; 'achterhaald paternalistisch, koloniaal wereldbeeld'; 'koloniale zelfbedrog'; "'wortel-en-stok" aanpak'; 'waarbij de door de krijgsmacht gebruikte "stok"- in lijn met het traditioneel hardhandig optreden van het KNIL – dominant bleef'; 'de meeste Nederlandse acties niets opleverden'; kolonel Simatupang formuleert iets 'bijtend'; gesuggereerd wordt dat Spoor de republikeinse onderhandelaars ten onrechte als onbetrouwbaar etiketteerde (terwijl er bronnen zijn die dat standpunt van Spoor bevestigen); het beeld dat uit de historiografie oprijst: zoveel mogelijk toedekken van buitensporig geweld, ook door Van Mook. Waarom kiest u hier voor deze aanpak? Waarom gaat u voorbij aan belangrijke bronnen? Waarom, soms schromelijk, overdrijven? Waarom choqueren? Waarom een verkeerde voorstelling van zaken waarbij oorzaak en gevolg worden verwisseld?

55. De gestelde superioriteit van de Nederlandse bewapening (p.85) komt niet overeen met hetgeen de Britse bevelhebber Sir Montague Stopford, daarover schrijft. Wat is uw reactie daarop?
56. Waarom gaat u door met de soms sterk, subjectieve formuleringswijze in de beschrijving op pp.80 - 89.? Wij illustreren dat als volgt:
 'dit koloniale leger'; 'strikt langs etnische scheidslijnen vormgegeven koloniale maatschappij'; 'hun vermeende "martiale kwaliteiten"'; 'sterk gekant tegen het Indonesische nationalisme'; 'In Britse ogen ...provocerend, trigger-happy en wraakzuchtig'(of dat klopt wordt niet nagegaan); 'vermoedelijk' en dan volgt de veroordelende zin: 'allerminst bijdroeg aan het beteugelen van extreem geweld'; 'het DST/KST berucht om herhaald en systematisch gebruik van extreem geweld'(bij wie?);Nederlandse autoriteiten veelal behept met 'oriëntalistische denkbeelden'; de smadelijke nederlaag van het KNIL tegen Japan in 1942; 'zelfbedrog; 'koloniale hardliner'; Nederlandse bewapening en materieel uit legerdumps en in slechte staat, toch kwantitatief en kwalitatief superieur aan die van Indonesische tegenstanders (zonder toelichting); VPTL doortrokken van een koloniaal, oriëntalistische perspectief; vermaningen die in de praktijk vaak werden genegeerd; een breed gedragen nationalistische revolutie in vrijwel de gehele Indonesische archipel; schoten voortdurend tekort; veel wijst erop dat men niet klaar was; sterke aanwijzingen; frequent ontaardde in extreem geweld; het hanteren van Verordeningen Militair Gezag om de vrijheden van de Indonesische bevolking te beperken; staatsnoodrecht bood de gelegenheid voor hard optreden; geen rechtsgrond voor 'standrecht', terwijl die er wel was; grote militaire tegenslagen; de ijdele hoop dat. Waarom hebt u niet gekozen voor de het respecteren van het principe 'Zorgvuldigheid' dat vereist optimale precisie te betrachten bij de verslaglegging van het onderzoek?
57. U schrijft dat de Nederlandse krijgsmacht aanvankelijk marginaal aanwezig was. Waarom bent u hier niet preciezer? Zo blijkt uit bronnen dat op 30 december 1945 800 mariniers landden in Tandjong Priok. Dat op 9 maart 1946 de eerste Nederlandse OVW-bataljons werden toegelaten op Java. Dat tussen 13 en 23 maart 10.000 man op Java landden.
58. Waarom schrijft u op p.90 dat de Britten meenden niet anders te kunnen en Nederlands troepen maandenlang op Malakka lieten blijven? Die konden wel anders, maar wilden niet anders. Zie vraag 59.
59. Op p.69 schrijft u dat de Britten kampten met een troepentekort. U analyseert dat verder niet. In feite was er geen troepentekort. Operatie Zipper (herovering Singapore en Malakka) was door de capitulatie van Japan niet meer nodig en werd vervangen door de Operaties Fury en Tiderance. Britse troepen waren afdoende (zelfs op zee) aanwezig maar werden ingezet t.b.v. de eigen Britse prioriteiten. Die lagen kennelijk niet in Nederlands-Indië, terwijl de Britten zelf hebben geïnitieerd ook de aanvankelijke zeggenschap, namens de geallieerden, daarover te verkrijgen. Waarom behandelt u dit niet? Hier wreekt zich ook het ontbreken van de beschrijving van de conferentie te Potsdam en hetgeen eraan voorafging. Daaruit blijkt duidelijk de Britse positie.
60. Op p. 90 stelt u dat de Britse inzet met zware wapens en harde collectieve strafmaatregelen - tijdens de slag om Soerabaja - een patroon vormde dat gelijkenis vertoont met het latere Nederlandse optreden. Hierbij verwijst u slechts naar het boek van Limpach, 2016. Er zijn nogal wat bronnen die een dergelijke aanname van dat patroon tegenspreken. Waarom hebt u die niet behandeld?
61. Op p.91 e.v. doet uw beschrijving van de onrust geen recht aan de totale anarchie die heerste vanaf 17 augustus 1945 en de onderlinge – ook gangster – afrekeningen. Waarom hebt dat nagelaten?
62. U noemt op p.91 het bloedbad van Tangerang mei 1946. Waarom hebt u de historische context niet beschreven? Het betrof hier immers een wraakactie van republikeinse strijdgroepen op de Chinese bevolking, nadat zij bij Pesing in een regulier militair treffen waren verslagen door de Nederlandse militairen. Dat is het door prof. dr. P. Romijn

opgediste en verzonden verhaal van oorlogsmisdaden door Nederlandse OVW'ers. U schrijft dat die Chinese bevolking de dood vond. Waarom schrijft u niet dat die bevolking, waarvan de vrouwen en kinderen eerst werden verkracht, massaal en brutaal werden vermoord door die republikeinse strijders? Of past dit niet in uw voorkeur voor het Indonesische perspectief?

63. U beweert op p.91 dat een klein aantal Japanse militairen zich aansloot bij het Indonesische kamp. Op p.45 was dat aantal ook nog klein. Op p.69 zijn het er inmiddels 3000. Nu, op p.91 is het aantal weer klein. Het waren er vele duizenden, wellicht zelfs richting 15.000. Bronnen als 'Tussen Banzai en Bersiap' en Japanse bronnen, spreken van een veelvoud van 3.000. Admiraal Maeda werd aangeklaagd vanwege ruim 3.000 man alleen al onder zijn commando die overliepen in 1945. Dan gaat het over geharde oorlogsveteranen die bij tal van hit-and-run acties van de revolutionairen participeren en sneuvelen. Namen en toenames staan zelfs in de contemporaine publieke pers. Waarom ontbreken die in uw beschrijving?
64. Op p.92 suggereert u, door het gebruik van de formulering 'wederzijdse bestandsschendingen' dat die gelijk moeten worden beoordeeld. Waarom rechtvaardigt u die zelfs aan Indonesische kant als pogingen om het eigen grondgebied te heroveren? Dit is opnieuw een blijk dat u stelselmatig het Indonesische perspectief kiest. Waarom kiest u steeds voor meningen in plaats van de feiten te respecteren?
65. Waarom geeft u op p.92 een verkeerde voorstelling van zaken over het optreden van kapitein Raymond Westerling op Zuid-Celebes? Niet het koloniaal gezag werd hardhandig hersteld, maar de onafhankelijke deelstaat De Oost, in december 1946 in Den Passar geformaliseerd, werd gered. Daarbij waren ook vertegenwoordigers van de geproclameerde republiek betrokken.
66. Waarom beweert u op p.92 dat door de acties o.l.v. Westerling ten minste 3.500 ongewapende Indonesiërs zonder vorm van proces en zonder enige rechtsgrond publiekelijk werden gedood, terwijl dat feitelijk onjuist is? Op p.104 beweert u dat het recente onderzoek van Geersing geen bewijs zou hebben geleverd voor de rechtvaardiging van het optreden van Westerling. U verwijst daarbij naar de beschouwing van Stan Meuwese van dat onderzoek in het Militair Rechtelijk Tijdschrift (2020). Waarom hebt u nagelaten de uitvoerige reactie op die beschouwing, die direct daarna is geplaatst in dat tijdschrift, te vermelden? Daaruit blijkt dat het standpunt van Meuwese, en dus ook uw opvatting, geen standhoudt. Is dit geen duidelijk blijk dat u een andere visie en tegenargumenten niet serieus neemt en aldus handelt in strijd met het principe 'Eerlijkheid'?
67. Waarom hebt u geen aandacht geschonken aan de revolutionaire aanvallen op Bali tegen de eigen Balinese bevolking? Zoals u weet was Bali onderdeel van de onafhankelijke deelstaat De Oost.
68. Waarom vermeldt u op p.94 dat de balans van slachtoffers 'opnieuw zeer onevenwichtig was', zonder nadere toelichting van de oorzaken daarvan?
69. Waarom is de beschrijving van de rol van de Darul Islam zo summier en daardoor incorrect? Waarom laat u na die vanaf 1942 te beschrijven naast de vele pogingen eigen negara's op te zetten tegen Soekarno?
70. Op p.95 schrijft u dat Nederland de in de guerrilla zo cruciale steun van de bevolking ontbeerde. Op p.72 schreef u over de breed door de bevolking gesteunde TNI. Graag een correcte onderbouwing van die mening. Wilt u dan tevens een verklaring geven waarom de bevolking bij confrontaties veelal in de richting van de Nederlandse troepen bescherming zocht?
71. Wat zijn de aantallen van het regelmatig over de schreef gaan van de eigen troepen, zoals u beweert op p.96?
72. Waarom gebruikt u de formulering 'haviken van de KVP' op p.96? Wat bedoelt u daarmee? Waren er destijds ook 'duiven'?
73. Waarom gebruikt u de termen 'grimmige impasse'? Wat wilt u daarmee aanduiden?

74. Op p.97 beweert u dat uit historiografie blijkt dat de Nederlandse tegenacties in deze benarde omstandigheden regelmatig ontaardden in contraterreur. Wij hebben gelezen dat u een korporaal inlast als bron. Op welke historiografie doelt u? Welke bronnen zijn er voor uw beschrijving? Waarom beschrijft u hier niet de volledige context door ook de terreur van republikeinse zijde duidelijk op te schrijven?
75. U hebt het op p.98 over 'een hardnekkige dolkstootlegende' Op welke bronnen baseert u deze opvatting?
76. Waarom geeft u niet op p.98 de redenen aan dat het onderling-Indonesische geweld niet significant daalde na 14 augustus 1949?
77. Waarom doet u de totstandkoming en behandeling van de Excessennota (1969) af als een vluggertje, terwijl er vele meters archieven zijn gecontroleerd, een uitgebreide parlementaire behandeling plaats vond en deze nota destijds tamelijk positief is ontvangen?
78. Waarom hebt u geen aandacht besteed aan de opmerkingen van Indië-veteraan Gerard van der Lee, Onze Jan in Indië, 2014, (p.82) waarin hij duidelijk maakt dat er nogal wat is af te dingen op de rapportage van Hendrix? Dat boek was bij u bekend.
79. Waarom hebt u niet duidelijker aangegeven dat Van Doorn/Hendrix een model hebben gepresenteerd, gebaseerd op een aantal veronderstellingen, waarvan de juistheid pas kan worden vastgesteld op basis van betrouwbaar empirisch onderzoek? Waarom gebruikt u dat model alsof het de werkelijkheid van destijds weerspiegelt, terwijl dat allerminst vaststaat?
80. Waarom herhaalt u hier de algemene stelling dat alle standrechtelijke executies wederrechtelijk zijn? Terwijl dat in het geval van Westerling niet wederrechtelijk was.
81. Waarom beweert u dat in het geval van Rawagede volgens alleen interne Nederlandse correspondentie sprake was van ongeveer 120 slachtoffers en vermeldt u niet wat in het rapport van Goede Diensten staat? Waarom citeert u Harm Scholtens hier selectief?
82. Waarom zouden publicaties van 'gevestigde historici' de maat der wetenschappelijke historiografie zijn? (Pp.110/101) Wat bedoelt u met 'gevestigde'? Waarom hebt u hier tientallen bronnen onvermeld gelaten? Waarom is hier sprake van een opsomming van historici die uw denklijn volgen en worden publicaties waarin andere visies staan en tegenargumenten worden gegeven, genegeerd?
83. U beweert dat het onderzoeksprogramma dat in 2017 van start ging overeenstemt met dat van 2012. Waarom doet u hier de werkelijkheid geweld aan nu de drie instituten in hun brief van 7 februari 2017 hebben verklaard in te stemmen met de kaderstelling van het kabinet in de brief van 2 december 2016? Die kaderstelling verschilt fundamenteel van de onderzoeksopzet uit 2012 van NIOD, KITLV en NIMH.
84. U stemt in met de opvatting van Harinck in zijn dissertatie (2021). Waarom laat u na de kritische bespreking van deze dissertatie door AURORE te behandelen? Deze publicatie toont het tegendeel aan van hetgeen Harinck stelt. U bent van die AURORE-publicatie op de hoogte gesteld.
85. Op p.104 hebt u het over 'een volstrekt tegendraadse benadering'. Op welke draad doelt u hier? Op welke benadering doelt u hier? Op welke benadering is die tegendraads?
86. Waarom laat u na te verwijzen naar de kritische analyse van het boek Revolusi van David van Reybrouck op www.opinie.com? Waarom besteedt u wederom geen aandacht aan een andere visie en tegenargumenten?
87. U beweert op p.104 dat het boek van Martin Bossenbroek, De wraak van Diponegoro, 2020, overeen zou stemmen met de door u gevolgde benadering. Dat is echter niet het geval. Op p.681 schrijft hij dat de onverzoenlijke critici van het verafschuwde koloniale paternalisme zich er nu zelf om het fanatiekst bezondigen aan waar wetenschappelijke geschiedschrijving over zou moeten gaan. Hij vindt dat geschiedschrijving nieuwe kennis en inzichten wil verschaffen met betrekking tot de historische hoofdrolspelers, Nederlanders en Indonesiërs, Engelsen, Japanners en Amerikanen. *'In hun eigen tijd, met al hun goede bedoelingen en kwade intenties, hun verdiensten en tekortkomingen, hun daden en misdaden. Niemand*

uitgezonderd. Beweegredenen begrijpen, factoren duiden, uitkomsten verklaren, daar zou het in de historische studies over moeten gaan.' (Pp.681/682)

88. Waarom gaat u van de overtuiging uit dat er in de wetenschappelijke historiografie een meerderheidsregel bestaat? Dat het aantal gelijklopende opvatting een aanwijzing zou zijn van de wetenschappelijke juistheid van die opvatting. Hoe brengt u dat in overeenstemming met dat geschiedschrijving betrekking behoort te hebben op feiten, betrouwbare bronnen, context en duiding? Dat ideologische opvattingen of zelfs overtuigingen daarin geen plaats behoren te hebben.?
89. U schrijft de Nederlandse gedragscode wetenschappelijke integriteit, te hebben toegepast. Hoe is het dan mogelijk dat u daar zo stelselmatig van afwijkt? Dat blijkt ook uit het met name citeren uit eigen artikelen van de bij het onderzoek betrokken onderzoekers en het negeren van andere visies en het niet serieus nemen van tegenargumenten die uit tal van andere bronnen blijken.
90. U hanteert een fluide centraal begrip 'extreem geweld'. U schijft dat het niet doenlijk is m.b.t. de duizenden gevechtscontacten te bepalen wanneer en waar de grens van proportioneel naar disproportioneel geweld werd overschreden. (p.107) Hoe is het dan mogelijk vast te stellen wanneer er sprake is geweest van 'extreem geweld'? Laat staan van 'structureel extreem excessief geweld'?
91. Wij hebben niet aangetroffen wanneer volgens u sprake is van 'militaire noodzaak'. Op welke wijze kan een dergelijke noodzaak dan wetenschappelijk verantwoord worden vastgesteld?
92. Zegt u onderaan p.107, bovenaan p. 108, niet, dat de Nederlandse militairen gedurende de gehele dekolonisatieperiode onrechtmatig in Nederlands-Indië waren? U verwerpt immers het kolonialisme. En u schrijft dat die aanwezigheid alleen vanuit de koloniale optiek te rechtvaardigen was.
93. Maakt u met deze stellingname niet duidelijk dat u een onderzoek hebt uitgevoerd dat is gebaseerd op een buiten-wetenschappelijk overweging, hetgeen tot gevolg heeft dat u geen wetenschappelijk, maar een politiek onderzoek hebt uitgevoerd?
94. Betekent dit ook niet dat u hiermee de kaderstelling van de brief van het kabinet d.d. 2 december 2016, waarin u zich volgens uw brief d.d. 7 december 2017, hebt genegeerd?
95. Op p.108 wordt de Nederlandse krijgsmacht door u als volgt getypeerd: ontoereikend leiderschap, onervarenheid en gebrekkige opleiding, training, voorlichting en discipline, alsmede gebrek aan lerend vermogen op het conceptuele (of doctrinaire) vlak; contiuniteit van op exemplarisch geweld en instandhouding van koloniaal prestige gestoelde bestuurlijke en militaire tradities, via het KNIL doorgegeven aan de uit Nederland overgezonden militairen. Op welke pagina's in hoofdstuk 3 staat de wetenschappelijke onderbouwing voor deze mening? Hoe verklaart u dat de door u zo getypeerde Nederlands Krijgsmacht niet in twee maanden strijd werd verslagen door de door u zo geprezen inheemse Indonesische strijdmacht?
96. Hoe hebt u vastgesteld dat sprake is van ontoereikendheid in diverse aspecten? Welke uitgangspunten hebt u gehanteerd? Welke maatstaf hebt u aangelegd?
97. Hoe hebt u gebrek aan lerend vermogen vastgesteld? Wat bedoelt u met 'lerend vermogen'? Verschilt dat van opgedane ervaring? Zo ja, in welk opzicht? Bij wie en welk onderdeel van de krijgsmacht was sprake van dat gebrek volgens u?
98. Op welk conceptueel vlak doelt u?
99. Op welk doctrinair vlak doelt u?
100. Wat is volgens exemplarisch geweld?
101. Valt daar ook rechtmatig geweld onder? Of vindt u dergelijk geweld in alle gevallen onrechtmatig? Als dat zo is, wilt u dat dan toelichten?
102. Op welke bestuurlijke en militaire tradities doelt u?
103. Van welke omschrijving van 'koloniaal prestige' gaat u uit?
104. Op grond van welke bronnen is dat vastgesteld?
105. Door wie is een dergelijk prestige destijds toegekend?

106. Op p.108 hebt u het over een ‘in zichzelf gekeerde cultuur’ die ruimte bood voor falend leiderschap. Wat is de inhoudelijke omschrijving van die cultuur? Op welke feiten, betrouwbare bronnen hebt u die duiding gebaseerd?
107. Welke militaire deskundige is hier, en in dit hele hoofdstuk überhaupt, aan het woord?
108. Hoe verklaart u dat, tegen de achtergrond van deze door u gegeven beeldvorming van de Nederlands Krijgsmacht destijds, meer dan 600 militaire dapperheidsonderscheidingen, waaronder circa 100 maal de hoogste, de Militaire Willemsorde, bij Koninklijk Besluit zijn uitgereikt?
109. Hoe verklaart u, dat op verzoek van Indonesische officieren, gedeponereerd bij de Nederlandse minister van Defensie Stermerdink, de vaandelopschriften Java en Sumatra op vaandels van regimenten van de Nederlandse Krijgsmacht zijn aangebracht? Dat gebeurde omdat die Indonesische officieren van mening waren dat sprake is geweest van doortastend en dapper optreden van onderdelen van de Nederlandse Krijgsmacht daar.
110. Hoe verklaart u dat zelfs vanuit, wat u vaak noemt, het Indonesische perspectief, uw opvatting wordt tegengesproken?
111. Waarom hebt u nagelaten om deze feiten van die geschiedenis te beschrijven?
112. Waarom hebt u het boek, *Mijn Ruiters – Ervaringen als commandant van het 4^e Eskadron Pantserwagens, Huzaren van Boreel, tijdens de Politionele Acties (1947 – 1949) in toenmalig Nederlands-Indië*, Jhr. mr. M.W.C. de Jonge Kolonel der Cavalerie b.d., Tweede druk, 2012, niet gebruikt en behandeld?
113. Dit boek is aangeprezen door historicus Cees Fasseur en generaal b.d. Peter J.M. van Uhm, voormalig Commandant der Strijdkrachten. Van Uhm schrijft: ‘*Het boek getuigt van leiderschap dat wij ook heden nastreven: voorbeeldgedrag, innovatief denken, eerlijkheid, durf en mensgerichtheid, en ook van het vermogen om een operatie te plaatsen in een politiek-strategische context.*’ Daaruit blijkt van een opvatting die haaks staat op de beeldvorming die u op p.108 geeft van de Nederlandse krijgsmacht van destijds. Wat is volgens u de verklaring van dit fundamentele verschil in opvatting tussen u en die van een commanderend officier destijds en de instemmende en ondersteunende reflectie daarop, van de Commandant der Strijdkrachten Van Uhm?
114. In het boek van Indië-veteraan Gerard van der Lee, *Onze Jan in Indië*, 2014, wordt de visie en analyse uit het boek, *Mijn Ruiters*, van De Jonge, bevestigd. Waarom hebt u ook geen aandacht geschonken aan het boek van Van der Lee?
115. In het boek, *De Nederlandse Krijgsmacht tijdens de dekolonisatie van Nederlands-Indië 1945 – 1950 – Hoe het NIMH deze geschiedenis manipuleert en vervalst*, 2021, worden meer bronnen genoemd die de opvatting van De Jonge en Van der Lee onderschrijven. Waarom hebt u aan die bronnen ook geen aandacht geschonken?

27 februari 2022, de kerngroep van het onafhankelijk onderzoekgenootschap AURORE

E. Becking, ex-officier bij de Koninklijke Landmacht, auteur; C. Brantz, kolonel b.d. Koninklijke Landmacht, auteur; mr. B. Geersing, jurist, historicus, auteur en coördinator AURORE; drs. P.B.W. Hartman, psycholoog en organisatieadviseur, auteur; M. de Jongh Swemer, kolonel b.d. Koninklijke Landmacht, militair geschiedschrijver, auteur; mr. A.P.J.M. Kempenaars, luitenant-kolonel b.d. Koninklijke Landmacht, jurist; A. Kruize, kolonel b.d. Koninklijke Landmacht, auteur; Pia. L. van der Molen, documentairemaakster; G. van Oppen, kolonel b.d. Koninklijke Landmacht; drs. C. Somers, historicus, vennootschapsdirecteur en bedrijfskundige, auteur.

De AURORE-groep wordt o.m. gevoed door de Nederlandse Veteranenverenigingen, Indiëveteranen, auteurs over de geschiedenis van Nederlands-Indië, journalisten, publicisten, ondernemers, Indisch Platform 2.0, de Federatie Indische Nederlanders en een breed scala aan personen met wortels in voormalig Nederlands-Indië.